

Morgenstond

נשחר

Programmaboekje

December 2013

KAMERKOOR VOCOZA
o.l.v. SANNE NIEUWENHUIJSEN

Programma

Benjamin Britten - *A Hymn to the Virgin* (1930, rev. 1934)

Arvo Pärt - *Magnificat Antiphonen* (1988)

- Weisheit
- Adonai
- Sproß aus Isais Wurzel
- Schlüssel Davids
- Morgenstern
- König aller Völker
- Immanuel

Giovanni Gabrieli (1554/1557-1612) - *Hodie Christus natus est*

Giovanni Gabrieli - *Plaudite, psallite, iubilare Deo omnis terra*

Michael Praetorius - *Es ist ein Ros entsprungen* (1609)

Jan Sandström - *Det är en ros utsprungen* (1990)

Pauze

Trad. / Willcocks (1919-) - *Once in Royal David's City*

Trad. - *Coventry Carol*

Daryl Runswick - *The Coventry Carol* (arr. 1989/2013)

intermezzo voor harp

Benjamin Britten - *Interlude uit de Ceremony of Carols* (1942)

Leonard Bernstein - *Chichester Psalms* (1965)

- Urah, hanevel
- Adonai ro-i, lo ehsar
- Adonai, Adonai, Lo gavah libi

Jackson Berkey - *Anniversary Carols* (1998)

- God rest ye merry, gentlemen
- Still, still night

Staat uw MOBIELE TELEFOON uit?

Word vriend van Vocoza

Met uw hulp kan Vocoza bijzondere concerten blijven geven. Stort 30 euro of meer op rekening NL05 INGB 0005 0572 19 t.n.v. Vocoza in Amsterdam, en wees verzekerd van een goede plek, naast de korting die u op de toegangskaarten krijgt.

Deze concerten worden mogelijk gemaakt door de vrienden van Vocoza, het Promenadeorkest, de gemeente Amsterdam en Theo Köhler van McDonnell Productions BV.

Toelichting en teksten

Door Esther Arrindell

Het kerstfeest van Vocoza start met de *Hymn to the Virgin* van **Benjamin Britten** (1913-1976). Britten was een zeer veelzijdige componist, die ook als uitvoerder van muziek bewonderd werd. Al jong begon hij met piano spelen en componeren, en aangemoedigd door zijn moeder volgde hij al snel lessen op hoog niveau. Britten was een veelzijdig componist die schreef voor talloze bezettingen, van symfonieorkest met koor en solisten tot instrumentale en vocale solo-werken. Hij was oorspronkelijk en vernieuwend, terwijl hij ook zijn *roots* voelde in de oude Engelse muziek.

In de *Hymn to the Virgin* (1930) is dat laatste duidelijk hoorbaar. Hij maakte gebruik van het muzikale principe van vers-refrein, waarbij koor en solist een soort vraag – antwoord spel met elkaar spelen. In deze hymne zingen het grote koor en een solokwartet afwisselend in Engels en Latijn een loflied op de maagd Maria, die met het baren van Jezus de donkere nacht deed verdwijnen. De anonieme teksten stammen uit de 13^e en 14^e eeuw.

Hymn to the Virgin

Benjamin Britten (1913-1976) - 1930, rev. 1934

1. Of one that is so fair and bright

Velut maris stella

Brighter than the day is light

Parens et puella

I cry to thee, thou see to me

Lady, pray thy Son for me

Tam pia

That I may come to thee

Maria

2. All this world was forlorn

Eva peccatrice

Till our Lord was y-born

De te genetrice

With ave it went away

Darkest night, and comes the day

Salutis

The well springeth out of thee

Virtutis

3. Lady, flow'r of ev'rything

Rosa sine spina

Thou bare Jesu, Heaven's King

Gratia divina

Of all thou bear'st the prize

Lady, queen of paradise

Electa

Maid mild, mother es Effecta

Effecta

Van één die zo schoon en helder is

Zoals de ster van de zee

Helderder dan de dag licht is

Moeder en meisje

Ik roep u aan, zie mij aan

Vrouwe, bid tot uw Zoon voor mij

Zo liefdevol

Dat ik bij u mag komen

Maria

De hele wereld was troosteloos

omdat Eva zondares was

totdat onze Heer werd geboren

Uit u, zijn moeder

Met een "ave" verdween

de donkerste nacht, en kwam de dag

van heil

Vanuit u ontspringt de bron

van deugd

Vrouwe, bloem van alles

Roos zonder doorn

U baart Jezus, de koning van de hemel

door goddelijke genade

Van alles betaalt u de prijs

Vrouwe, koningin van het paradijs

uitverkorene

Milde maagd, tot moeder

zijt ge gemaakt

Vertaling: Jan Piebe Tjepkema; C.A. Bos

Vocoza is aangesloten bij de te Voorschoten

De Estse componist **Arvo Pärt** (1935) wordt wel 'the holy minimalist' genoemd. Na een eerste fase in zijn muzikale carrière en een stilte van enkele jaren, schrijft hij sinds de jaren tachtig vooral vocale werken. Hij ontwikkelde de muzikale stijl *tintinnabuli*. De langzame muziek draait rond om de basisdrieklank uit een toonladder, terwijl een tweede stem stapsgewijs hieromheen beweegt. De verschillende stemmen lijken zo op klokken of bellen, vandaar de term 'tintinnabuli' (Latijn voor belletjes).

In de *Magnificat Antiphonen* (ook wel 'O-Antiphonen' genoemd; 1988) is deze muzikale vorm zeer duidelijk aanwezig en draagt bij aan de sacrale sfeer van de zeven O-antifonen. De teksten van de antifonen komen uit de 9e eeuw en worden in de kerk gebruikt in de adventstijd. Iedere antifofoon begint met één van de namen voor Christus in de oude geschriften, en is een oproep tot het helpen en redden van de mensheid. De muziek vertolkt het wezen van iedere naam van Christus, variërend van stil en ingetogen tot groots en overdonderend.

Magnificat Antiphonen

Arvo Pärt (1935) - 1988/1991

O Weisheit

O Weisheit,
hervorgegangen aus dem Munde des Höchsten,
die Welt umspannst du von einem Ende zu
andern, in Kraft und Milde ordnest du alles:
O komm und offenbare uns den Weg
der Weisheit und der Einsicht, O Weisheit.

O Adonai

O Adonai,
der Herr und Führer des Hauses Israel,
im flammender Dornbusch bist du dem Moses
erschienen, und hast ihm auf dem Berg das
Gesetz gegeben.
O komm und befreie uns mit deinem starken
Arm.

O Sproß aus Isais Wurzel

O Sproß aus Isais Wurzel,
gesetzt zum Zeichen für die Völker,
vor dir verstummen die Herrscher der Erde,
dich flehen an die Völker: o komm und errette
uns, erhebe dich, säume nicht länger.

O Schlüssel Davids

O Schlüssel Davids,
Zepter des Hauses Israel,
du öffnest, und niemand kann schließen,
du schließt, und keine Macht vermag zu öffnen:
o komm und öffne den Kerker der Finsternis
und die Fessel des Todes.

O wijsheid

O wijsheid,
voortgekomen uit de mond van de Hoogste,
de wereld omspannt U van het ene einde tot het
andere, in kracht en mildheid ordent U alles:
O kom, en openbaar ons de weg van
wijsheid en inzicht.

O Adonai

O Adonai,
Heer en leider van het huis Israël,
U bent aan Mozes in het brandende braambos
verschenen en hebt hem boven op de berg de
wetten gegeven:
O kom en bevrijd ons met Uw krachtige arm.

O telg uit Isais wortel

O telg uit Isais wortel
Gegeven als teken voor de volkeren,
Voor u verstommen de heersers van de Aarde
De volkeren smeken U: O kom en red ons,
verhef U, wacht niet langer.

O sleutel van David

O sleutel van David,
scepter van het huis Israël,
U opent en niemand kan sluiten,
U sluit en geen macht is in staat om te openen:
O kom en open de kerker van de duisternis
en de boeien van de dood.

O Morgenstern

O Morgenstern,
Glanz des unversehrten Lichtes:
Der Gerechtigkeit strahlende Sonne:
O komm und erleuchte, die da sitzen
in Finsternis, und im Schatten des Todes.

O König aller Völker

O König aller Völker,
ihre Erwartung und Sehnsucht,
Schlußstein, der den Bau zusammenhält,
o komm und errette den Menschen,
den du aus Erde gebildet!

O Immanuel

O Immanuel,
unser König und Lehrer,
du Hoffnung und Heiland der Völker:
o komm, eile und schaffe uns Hilfe,
du unser Herr und unser Gott.

O morgenster

O morgenster,
glans van het ongeschonden licht.
Stralende zon van de rechtvaardigheid:
O kom en verlicht diegenen, die zitten
in duisternis en in de schaduw van de dood.

O koning van alle volkeren

O koning van alle volkeren,
Hun verwachting en verlangen,
Sluitsteen, die het gebouw draagt:
O kom en red de mens,
Die U uit aarde gevormd hebt.

O Emmanuel

O Emmanuël,
Onze koning en meester,
Hoop en heiland van de volkeren:
O kom, haast U en kom ons te hulp
onze Heer en onze God.

Vertalingen: Kristin Denzer & Thijs Timmermans

Giovanni Gabrieli (1554/1557-1612) werd geboren in Venetië, op het moment dat de stad haar culturele hoogtepunt beleefde. Zijn oom Andrea Gabrieli leidde hem op tot organist en componist. Vanaf zijn dertigste werkte Giovanni in de fenomenale San Marco Basiliek in Venetië. Deze omgeving had grote invloed op zijn composities: de ongebruikelijke architectuur van de basiliek maakte het mogelijk te werken met verschillende koren die op balkons hoog in de ruimte stonden. Hij speelde met de ruimte en de indeling van de koren en muziekgroepen, zodat bijvoorbeeld een enkele violist volledig in balans te horen was tegenover een groep koperblazers. De basiliek leende zich ook perfect voor 'dialogen': vraag en antwoord, echo's en herhalingen.

In de twee werken van vanavond hoort u dit terug. In *Hodie Christus natus est*, waarin de engelen aankondigen dat Jezus is geboren, zingen twee koren met elkaar, na elkaar en tegen elkaar. Zowel de melodie als de ritmes lopen naast en door elkaar heen, en eindigen samen in een als trompetgeschal klinkend hoogtepunt. *Plaudite, psallite, iubilate Deo omnis terra* wordt gezongen door drie koren met diverse samenstelling – uitgebalanceerd volgens Gabrieli's gevoel voor ruimte en samenhang. Niet alleen wisselen de koren elkaar af, ook wordt in tekst en melodie onderscheid gemaakt tussen couplet en refrein: het Alleluja springt eruit door de effectvolle maatwisseling. En zelfs in het laatste volle akkoord wisselen een paar stemmen van plek, als afsluiting van deze feestelijke loftuiting op God.

Hodie Christus natus est

Giovanni Gabrieli (1554/1557-1612)

Hodie Christus natus est:
Hodie Salvator apparuit:
Hodie in terra canunt Angeli,
laetantur Archangeli
Hodie exsultant justi, dicentes:
Gloria in excelsis Deo.
Alleluia.

Heden is Christus geboren:
vandaag is de Heiland verschenen:
vandaag zingen de Engelen
de aartsengelen verheugen zich:
vandaag verheugen de rechtvaardigen zich,
zeggende: Ere zij God in den Hoge,
Halleluja!

Plaudite, psallite, iubilate Deo omnis terra

Giovanni Gabrieli (1554/1557-1612)

Plaudite, psallite,
iubilare Deo,
omnis terra—alleluja.
Benedicant Dominum omnes gentes,
collaudantes eum—alleluja
quia fecit nobiscum
Dominus misericordiam suam—alleluja
et captivam duxit captivitatem,
admirabilis et gloriosus
in saecula—alleluja.

Klapt, psalmzingt,
juicht voor God,
gij ganse aarde - halleluja
Laten alle volken de Heer zegenen
door Hem te prijzen – halleluja
omdat de Heer aan ons
zijn barmhartigheid heeft gedaan – hallelujah
en de gevangenschap gevankelijk heeft wegge-
voerd, bewonderenswaardig en heerlijk (is Hij)
tot in de eeuwen- halleluja

Vertaling: C.A. Bos

De laatste muziek voor de pauze wordt gevormd door twee variaties van het welbekende Duitse kerst-
lied *Es ist ein Ros entsprungen*. De oudste versie van het lied komt uit het Speyerer Gesangbuch uit
1599. In dit boek stond een verzameling van katholieke kerkgezangen voor “die fürnemste Feste”.
De oorspronkelijke tekst is in 1609 door **Michael Praetorius** (de meest bekende bewerker van het lied)
aangepast. De reden: in het originele lied stond de roos symbool voor Maria – maar dat kon natuurlijk
niet in een protestantse eredienst! Praetorius maakte ervan dat Maria de roos bracht, waardoor de roos
symbool stond voor Christus.

Vanavond hoort u als eerste de meest bekende variatie van Praetorius, gecombineerd met een canon
geschreven door de Duitse componist Vulpius. Vervolgens zingen we een bewerking van de Zweedse
componist **Jan Sandström** uit 1990. Sandström maakte er een werk van voor 2 koren, waarbij hij de ori-
ginale melodie in een vertraging combineerde met een polyfone harmonie. Het effect is ijel en breekbaar,
de muziek zweeft weg naar het gewelf van de ruimte.

Es ist ein Ros entsprungen

*Michael Praetorius (1571-1621) - 1609
met canon door Melchior Vulpius 1615*

1. Es ist ein Ros entsprungen
aus einer Wurzel zart,
wie uns die Alten sungen,
von Jesse kam die Art
und hat ein Blümlein bracht
mitten im kalten Winter,
wohl zu der halben Nacht.

2. Das Röslein, das ich meine,
davon Jesaias sagt,
hat uns gebracht alleine
Marie, die reine Magd.
Aus Gottes ewgem Rat
hat sie ein Kind geboren,
welches uns selig macht.

1. Er is een roos ontloken
uit barre wintergrond,
zoals er was gesproken
door der profeten mond.
En Davids oud geslacht
is weer opnieuw gaan bloeien
in 't midden van de nacht.

2. Die roos van ons verlangen,
dat uitverkoren zaad,
is door een maagd ontvangen
uit Gods verborgen raad.
Maria was bereid,
toen Gabriël haar groette
in 't midden van de tijd.

3. Das Blümlein so kleine,
das duftet uns so süß,
mit seinem hellen Scheine
vertreibt's die Finsternis:
Wahr' Mensch und wahrer Gott,
hilft uns aus allem Leide,
rettet von Sünd und Tod.

*Tekst: Köln, 1599 (1 en 2e strofe), 3e strofe
toegevoegd in 1853.*

Det är en ros utsprung

*Jan Sandström (1954) - 1990
& Michael Praetorius (1571-1621)*

Det är en ros utsprung
Av Jesse rot och stam.
Av fädren ren besjungen
den står i tiden fram
en blomma skär och blid
mitt i den kalla vinter
i midnatts mörka tid.

3. Die bloem van Gods behagen
heeft, naar Jesaja sprak,
de winterkou verdragen
als allerderste tak.
O roos als bloed zo rood,
God komt zijn volk bezoeken
in 't midden van de dood.

Vrije vert: Jan Wit (Liedboek voor de Kerken)

Er is een roos ontloken
uit barre wintergrond,
zoals er was gesproken
door der profeten mond.
En Davids oud geslacht
is weer opnieuw gaan bloeien
in 't midden van de nacht.

Vrije vert: Jan Wit (Liedboek voor de Kerken)

pauze

We verwelkomen u terug met de kerstklassieker *Once in Royal David's City* (1848). De Ierse dichteres
Cecil Francis Alexander schreef de tekst voor haar liederenboek *Hymns for Children*. Ze was de echt-
genote van een Anglicaanse bisschop en nam haar rol zeer serieus. Op hun rondreizen door Ierland
beschimpde ze de schavuiten en prees de brave borsten. Ook in dit lied komt haar boodschap naar voren
en beschrijft ze hoe een 'goed Christelijk kind' zich behoort te gedragen – met als ultieme beloning een
plek naast Christus in de hemel. De melodie van het lied is afkomstig van H.J. Gauntlett.

Once in Royal David's City

Traditional / arr. Sir David Willcocks (1919-)

1. Once in royal Davids city,
Stood a lowly cattle shed,
Where a mother laid her Baby,
In a manger for His bed:
Mary was that mother mild,
Jesus Christ, her little Child.

2. He came down to earth from heaven,
Who is God and Lord of all,
And His shelter was a stable,
And His cradle was a stall:
With the poor, and mean, and lowly,
Lived on earth our Saviour holy.

In de Koningsstad van David
vlijt een moeder in een stal
haar klein kindje in een kribbe,
die tot bedje dienen zal.
Maria is die moeder schoon,
Jezus Christus is haar zoon.

Uit de hemel kwam hij neder
hij die God is, Heer van 't al,
en zijn wiegje was een kribbe,
zijn geboorteplaats een stal,
bij wie zwak is, arm of klein,
wilde hij op aarde zijn.

4. For He is our childhood's pattern;
Day by day, like us, He grew;
He was little, weak, and helpless,
Tears and smiles, like us He knew;
And He feeleth with our sadness,
and He shareth in our gladness.

5. And our eyes at last shall see Him,
Through His own redeeming love;
For that Child so dear and gentle,
Is our Lord in heaven above:
And He leads His children on,
To the place where He is gone.

(Samenzang met de zaal)

6. Not in that poor lowly stable,
With the oxen standing by,
We shall see Him; but in heaven,
Set at God's right hand on high;
When like stars His children crowned
All in white shall wait around.

Hij was ons als kind tot voorbeeld;
Groeiende daag'lijks, net als wij;
hij was klein en zwak en hulp'loos
Zoals wij soms droef, dan blij.
Zijn wij bedroefd, toont medelijden;
Verheugd met ons in goede tijden.

Door zijn liefde staan wij eenmaal
met de Heiland oog in oog
want dat kind zo lief en teder,
is ons Here van omhoog.
En hij leidt zijn kind'ren tot
waar hij zelf woont, dicht bij God.

(Samenzang met de zaal)

In de hemel, niet bij ossen,
niet bij ezels in een stal,
aan Gods rechterhand gezeten,
is 't waar hij zich tonen zal.
Waar zijn kind'ren sterrekronen
dragend, eeuwig bij hem wonen.

1,2,5 en 6: herdichting door Wim Vroom

Kerst wordt meestal geassocieerd met de lieflijke geboorte van Jezus, maar de Bijbel vertelt een groter verhaal dat ook gruwelijke elementen bevat. Mattheüs 2: 13-18 beschrijft hoe koning Herodes, die had gehoord dat er een nieuwe Koning der Joden geboren was, uit voorzorg alle kinderen van twee jaar en jonger liet vermoorden. Jozef, Maria en baby Jezus waren gewaarschuwd door de Engel des Heren en wisten zo dit afschuwelijke lot te omzeilen. Vele andere kinderen stierven echter een gruwelijke dood. De *Coventry Carol* (1534/1591) is het enige bewaard gebleven deel uit een mystery play dat gebaseerd is op het verhaal van de kindermoord. De Coventry carol is het wiegelied van een moeder die haar kind tot stilte maant, vlak voor de soldaten van Herodes langs komen.

Vandaag zingen we eerst het lied a capella, gevolgd door een arrangement van **Daryl Runswick** (1946). Runswick is een zeer veelzijdig musicus, die op vele terreinen actief is. Hij begon als koorjongen maar stapte al snel over naar de jazz- en popmuziek. Hij speelde, componeerde en produceerde bij en voor veel gezelschappen, en zocht vernieuwing op door bijvoorbeeld met elektronische muziek op het podium te improviseren. Later keerde hij ook weer terug naar de klassieke muziek en werkte bijvoorbeeld met de King's Singers. Voor hen schreef hij een bijzonder arrangement van de Coventry Carol, waarin het wiegelied wordt neergezet in een dreigende achtergrond passend bij de lugubere omstandigheden van de kindermoord. Runswick maakte speciaal voor Vocoza een arrangement van het stuk voor koor, orgel, harp en slagwerk.

Coventry Carol

Traditional, arr. Martin Shaw (1875-1958)

Lully, lulla, Thou little tiny Child,
By, by, lully, lullay.
O sisters too, how may we do,
For to preserve this day
This poor youngling for whom we do sing

Lully, lulla, Gij klein kindje,
By, by, lully, lullay.
O zusters hoe kunnen we
deze dag bewaren
Dit arme kind waar wij voor zingen

By, by, lully, lullay.
Herod, the king, in his raging,
Charged he hath this day
His men of might, in his own sight,
All young children to slay.
That woe is me, poor Child for Thee!
And ever morn and day,
For thy parting neither say nor sing,
By, by, lully, lullay.

The Coventry Carol

Daryl Runswick (1946) - arrangement 1989 for the King's Singers; 2013 for Kamerkoor Vocoza

[zie voorgaande werk]

Interlude uit Ceremony of Carols (harp)

Harpiste Erika Waardenburg speelt als intermezzo de Interlude uit *Ceremony of Carols* (1942) van **Benjamin Britten**. Hij schreef het stuk op zee, onderweg van de Verenigde Staten naar Groot-Brittannië. Het stuk bestaat uit een aantal losse gedichten, die door koor onder begeleiding van harp worden gezongen. De Interlude geeft ruimte aan de harpist om met de melodie te spelen en de klanken van het instrument de ruimte te laten vullen.

Chichester Psalms

In 1965 werd het Southern Cathedral Festival in Chichester gehouden, en **Leonard Bernstein** (1918-1990) werd gevraagd een opdrachtcompositie te schrijven. Hij koos een aantal bijbelsalmen als tekst en noemde het werk de Chichester Psalms. Oorspronkelijk is het werk geschreven voor koor en symfonie-orkest; vandaag wordt het gebracht in de bezetting voor koor, orgel, harp en percussie, een arrangement dat Bernstein zelf schreef.

De Chichester Psalms is een lofzang op de Heer. De opening is juichend, vol van vrolijkheid in tekst en melodie. Het ritme doet Latijns-Amerikaans aan –de West Side Story is erin terug te horen – en de melodische lijnen van de stemgroepen buitelen over en door elkaar heen. Het tweede deel is van een geheel ander karakter. Lieflijk en klein begint de jongenssopraan, als was hij David in het veld, te zingen dat de Heer zijn Herder is. De vrouwenstemmen vullen aan en repliceren de ronde lijnen zodat er een vredig tafereel wordt geschetst. Dan, plots, komen de mannen met een contrasterend opstandige tekst, die de boosaardige machtsplannen van koningen en naties veroordeelt. Uiteindelijk 'overwint' de lieflijkheid en eindigen jongenssopraan en vrouwen dit tweede deel.

In het laatste deel wordt eerst het gekwelde gemoed vertolkt door de instrumenten, om tot rust te komen in de koorpartij. Mannen alleen, heel koor in canon, instrumenten en koor a capella sluiten de Chichester Psalms af met een verstilde finale. *Wat is het heerlijk, om als broeders en zusters eendrachtig samen te wonen*. Een prachtige boodschap, die in een kerstconcert zeker op haar plek is.

Deel I - Psalm 108, vers 2; Psalm 100

Urah, hanevel, v'chinor!
A-irah shaḥar

Hari'u l'Adonai kol ha'arets.
Iv'du et Adonai b'simḥa
Bo'u l'fanav bir'nanah.

By, by, lully lullay
Herodes de koning in zijn woede,
heeft vandaag bevolen.
zijn machtige mannen, onder zijn ogen,
alle jonge kinderen te doden.
Dat leed is mij, arm kind voor U!
En iedere morgen en dag
voor Uw heengaan niet te spreken of te zingen,
by, by, lully, lullay.

Ontwaak, harp en citer,
ik wil het morgenrood wekken.

Juicht de Here, gij ganse aarde,
dient de Here met vreugde,
komt voor zijn aangezicht met gejubel.

Du ki Adonai Hu Elohim.
Hu asanu v'lo anahnu.
Amo v'tson mar'ito.
Bo'u sh'arav b'todah,
Hatseirotav bit'hilah,
Hodu lo, bar'chu sh'mo.
Ki tov Adonai, l'olam has'do,
V'ad dor vador emunato.

Deel II - Psalm 23; Psalm 2:1-4
"David" and sopranos (Psalm 23)

Adonai ro-i, lo ehsar.
Bin'ot deshe yarbitseini,
Al mei m'nuhot y'nahaleini,
Naf'shi y'shovev,
Yan'heini b'ma'aglei tsedek,
L'ma'an sh'mo.

(sopranos)

Gam ki eilech
B'gei tsalmavet,
Lo ira ra,
Ki Atah imadi.
Shiv't'cha umishan'techa
Hemah y'nahamuni.

(Tenors and basses (Psalm 2, vs. 1-4))

Lamah rag'shu goyim
Ul'umim yeh'gu rik?
Yit'yats'vu malchei erets,
V'roznim nos'du yahad
Al Adonai v'al m'shiho.
N'natkah et mos'roteimo,
V'nashlichah mimenu avoteimo.
Yoshev bashamayim
Yis'hak, Adonai
Yil'ag lamo!

(sopranos (Psalm 23))

Ta'aroch l'fanai shulchan
Neged tsor'rai
Dishanta vashemen roshi
Cosi r'vayah.

"David"

Ach tov vahesed
Yird'funi kol y'mei hayai
V'shav'ti b'veit Adonai
L'orech yamim.

Erkent, dat de Here God is;
hij heeft ons gemaakt, en Hem behoren wij toe,
zijn volk, de schapen die hij weidt.
Gaat met een loflied zijn poorten binnen,
zijn voorhoven met lofgezang,
looft hem, prijst zijn naam;
want de Here is goed,
zijn goedertierenheid is tot in eeuwigheid,
en zijn trouw tot in verre geslachten.

De Here is mijn herder, mij ontbreekt niets;
Hij doet mij nederliggen in grazige weiden;
hij voert mij aan rustige wateren;
Hij verkwikt mijn ziel.
Hij leidt mij in rechte sporen
om zijns naams wil.

Zelfs al ga ik door
een dal van diepe duisternis,
ik vrees geen kwaad,
want gij zijt bij mij;
uw stok en uw staf,
die vertroosten mij.

Waarom woelen de volken
en zinnen de natieën op ijdelheid?
De koningen der aarde scharen zich in slagorde
en de machthebbers spannen samen
tegen de Here en zijn gezalfde:
Laat ons hun banden verscheuren
en hun touwen van ons werpen!
Die in de hemel zetelt,
licht; de Here
spot met hen.

Gij richt voor mij een dis aan
voor de ogen van wie mij benauwen;
gij zalft mijn hoofd met olie,
mijn beker vloeit over.

Ja, heil en goedertierenheid zullen mij volgen
al de dagen van mijn leven;
ik zal in het huis des Heren verblijven
tot in lengte van dagen.

Deel III - Psalm 131; Psalm 133: 1

Adonai, Adonai,
Lo gavah libi,
V'lo ramu einai,
V'lo hilachti
Big'dolot uv'niflaot
Mimien.
Im lo shiviti
V'domam'ti,
Naf'shi k'gamul alei imo,
Kagamul alai naf'shi.
Yahel Yis'rael el Adonai
Me'atah v'ad olam.

Hineh mah tov,
Umah na'im,
Shevet ahim
Gam yahad.

We sluiten ons kerstconcert af met twee Christmas Carols, beide gearrangeerd door **Jackson Berkey** (1942). Berkey begon pas op latere leeftijd muziek te componeren, na zijn eerste muzikale carrière als pianist. De aanleiding was zijn vrouw: zij dirigeerde een koor en zocht nieuw repertoire. Koorwerk, nieuw en gearrangeerd, vormt daarom een groot onderdeel van zijn muzikale erfenis. Daarnaast schreef hij ook stukken voor onder andere harp en orgel.

U hoort eerst Berkey's arrangement van *God rest ye, merry gentlemen*, met begeleiding van slagwerk. Het is niet bekend wie dit populaire Engelse lied schreef; de oudst bekende uitgave komt uit 1760. *Still, still night* is Berkey's arrangement van het welbekende lied *Stille Nacht*. De oorspronkelijke tekst uit 1818 komt van de Duitse dichter Mohr; ondertussen is het lied in meer dan 142 talen vertaald en staat sinds 2011 op de Unesco Werelderfgoedlijst voor immaterieel erfgoed.

Met de prachtige klanken van de harp als begeleiding wenst Vocoza u graag een vredige nacht.

Anniversary Carols

Jackson Berkey (1942) - 1998

God rest ye merry, gentlemen

God rest ye merry, gentlemen
let nothing you dismay
for Jesus Christ, our Saviour
was born upon this day
to save us all from Satan's power
when we were gone astray,
O, tidings of comfort and joy, comfort and joy!
From God our heavenly Father
the blessed Angels came;
And unto certain shepherds
brought tidings of the same:
That there was born in Bethlehem
the Son of God by name;
It's tidings of comfort and joy!

Here,
mijn hart is niet hovaardig,
mijn ogen zijn niet trots;
ik wandel niet
in grootse dingen, noch in dingen
die te wonderbaar voor mij zijn.
Immers heb ik mijn ziel tot rust
en stilte gebracht
als een gespeend kind bij zijn moeder;
als een gespeend kind is mijn ziel in mij.
Israël hope op de Here
van nu aan en voor immer.

Ziet, hoe goed
en hoe liefelijk is het,
als broeders ook
tezamen wonen.

God ruste u met vreugde uit,
laat niets uw hoop verstoren
want Christus, onze Redder,
is vandaag geboren.
Hij redde ons uit Satans macht,
waaraan wij ons verloren.
O tijding van troost en vreugd.
Van God de hemelvader
kwam een heilige engelenmacht,
die aan de herders in het veld
de blijde boodschap bracht:
Gods zoon is u geboren
in Bethlehem vannacht:
O tijding van troost en vreugd.

Vertaling: Wim Vroon

Still, still night

Silent night, holy night
Son of God, love's pure light
Radiant beams from Thy holy face
With the dawn of redeeming grace
Christ, the Saviour is born
Jesus, Lord, at Thy birth
Alleluia
Silent night, holy night!
Shepherds quake at the sight
Glories stream from heaven afar
Heavenly hosts sing Alleluia!
Christ, the Saviour is born
Jesus, Lord, at Thy birth
Silent night, holy night
All is calm, all is bright
Round yon Virgin Mother and Child
Holy Infant so tender and mild
Sleep in heavenly peace
Sleep in heavenly peace
Son of God, Alleluia
Still, still night, Alleluia.

Vredige, vredige nacht

Stille nacht, heilige nacht
Zoon van God, liefde lacht
Vriend'lijk om Uwe Godd'lijke mond,
Nu ons slaat de reddende stond,
Christus, de Redder is geboren
Jezus de Redder ligt daar.
Halleluja
Stille nacht, heilige nacht,
Herders zien 't eerst Uw pracht;
Door der eng'len, halleluja
Galmt het luide van verre en na:
Christus, de Redder is geboren,
Jezus de Redder ligt daar.
Stille nacht, heilige nacht,
Alles slaapt, sluimert zacht.
Eenzaam waakt het hoogheilige paar,
Lieflijk Kindje met goud in het haar,
Sluimert in hemelse rust
Sluimert in hemelse rust.
Zoon van God, halleluja
Vredige, vredige nacht, halleluja

Sanne Nieuwenhuijsen

Sanne Nieuwenhuijsen (1979) begon haar muzikale opleiding op de Kathedrale Koorschool Utrecht. Aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag studeerde ze hoofdvak Koordirectie bij Jos van Veldhoven en Jos Vermunt. Daarnaast volgde ze ook het hoofdvak Solozang bij Sasja Hunnago en Gerda van Zelm. Na haar studie volgde Sanne masterclasses koordirectie bij onder meer Tonu Kaljuste, het Nederlands Kamerkoor, Veljo Tormis en Kaspar Putnins.

Sinds 1998 heeft Nieuwenhuijsen als (assistent-)dirigent voor een reeks van gezelschappen gestaan, waaronder het Kathedrale Koor Utrecht, Kamerkoor Venus, het Erasmus Kamerkoor en het Toonkunstkoor Amsterdam. Ook leidde zij diverse projectkoren in Nederland en coacht zij regelmatig (semi-) professionele ensembles. Deelnames aan (internationale) koorfestivals leverden meerdere malen eerste prijzen op met deze ensembles.

Naast de vaste dirigent van Kamerkoor Vocoza is Sanne als *Magistra Cantus* verbonden aan het Muziek Instituut van de Kathedraal Sint Bavo te Haarlem en als dirigent/muziekdocent aan de daaraan verbonden Koorschool Haarlem.

Kamerkoor Vocoza

Kamerkoor Vocoza bestaat uit 28 geschoolde amateurzangers, die samen een behoorlijk professioneel niveau weten te bereiken. Het koor staat sinds 2008 onder leiding van Sanne Nieuwenhuijsen, en heeft een vaste plaats in het concertleven in de regio Amsterdam/Haarlem verworven. Vocoza brengt gemiddeld twee eigen concertreeksen per jaar, en draagt inmiddels geregeld bij aan externe producties.

Vocoza (de naam is een afkorting van Vondelpark Concertgebouwuurt Zangers) werd opgericht in 1980 door Paul Hameleers. In 1981 nam diens zoon Frank de leiding over. In 1990 werd Ira Spaulding dirigent. Dit resulteerde in originele en spraakmakende uitvoeringen. Moderne Amerikaanse koor muziek vormde lange tijd een speerpunt in de programmering. Zo verzorgde Vocoza in juni 2001 de Nederlandse première van zes hedendaagse madrigalen van Morten Lauridsen.

Onder leiding van Sanne Nieuwenhuijsen is het koor nieuwe artistieke wegen ingeslagen. Zo zong het koor o.m. de *Mis in g* van Francis Poulenc, de *Reincarnations* van Samuel Barber, het *Motet voor de kardinaal* van Daan Manneke en *Harmony of the Spheres* van Joep Franssens. Met de bevoegde Nieuwenhuijsen zoekt Vocoza ook naar nieuwe kruisbestuivingen tussen koor muziek, theater en kunst. Een theaterprogramma met muziek op teksten van Goethe en Shakespeare en dialogen van Hans van Hechten en Vastert van Aardenne werd zeer goed ontvangen.

Met het *Hollands Requiem* (het *Deutsches Requiem* van Brahms in de hertaling van Jan Rot) liet Vocoza in 2012 horen dat het als klein ensemble ook de grotere oratoriumwerken heel goed aankan.

Vocoza is intussen ook te zien en te horen in de film *Nummer veertien, home* van de internationaal bekende beeldend kunstenaar Guido van der Werve. Die film won in 2013 een Gouden Kalf.

Een uitgebreid historisch overzicht vindt u op: www.vocoza.nl/historie

Sopranen: Henny Brouwer, Corinna Dästner, Saskia Eelman, Henriëtte van Hoek, Sofie Jansen (afw.), Christine de Kam, Joke Scholten, Diète Sybesma en Lianne Verhaar

Alten: Loes Aartsen, Esther Arrindell, Violette Baudet, Wilma Bos, Olga Hasenack, Hilke Molenaar en Renée Weder

Tenoren: Andrew Fleming, Marten Jan Geertsema, Thomas Kloppenburger, Adrien Kuyten en Maarten Streekstra

Bassen: Bram Bos, Alexander Orthel, Rob Kloppenburger, Berend de Vries, Hein Walter en Nico Witteman.

Nieuwe leden:
Vocoza heeft nog plaats voor een hoge tenor. Meer informatie: info@vocoza.nl of 06-15841277.

Erika Waardenburg

Door het luisteren naar de openingstune van het radio programma "De jeugd vliegt uit", gespeeld door Rosa Spier, werd de vierjarige Erika verliefd op de harp.

Nu is Erika één van de meest vooraanstaande Nederlandse harpisten, met een naam die bekend is over de hele wereld.

Na haar studie aan de conservatoria van Utrecht en Brussel studeerde zij *cum laude* af met de hoogste onderscheidingen: de *Premier Prix* en de *Prix d'Excellence*.

Op 23 jarige leeftijd won zij het prestigieuze *Internationale Gaudeamus concours* voor hedendaagse muziek en de *Vriendenkrans* van het Concertgebouw te Amsterdam.

Ze treedt veelvuldig op in binnen- en buitenland; als soliste met werken voor harp en orkest met o.a. dirigenten als: David Porcelijn, Graham Jenkins en Ernest Bour; met velerlei kamermuziekensembles, maar ook door het geven van recitals. Heel bijzonder was haar optreden bij de uitvaart van Prinses Juliana.

Ze wil het publiek ook kennis laten maken

met moderne werken van componisten als Shaefer, Ginastera en Fontijn, die de harp een geheel eigen vernieuwde plaats in de muziek-literatuur geven.

Waardenburg is hoofddocent harp aan de conservatoria van Utrecht en Amsterdam. Zij mag zich wereldwijd in een grote belangstelling verheugen. De kroon op haar docentschap zijn de jonge harpisten die onder haar leiding een ongekend hoog niveau bereiken.

Tot slot is zij mede-oprichter en directeur van de Academie voor Muzikaal Talent.

Stephan van de Wijgert

Stephan studeerde orgel aan de Hogeschool voor de Kunsten te Utrecht. In 1998 deed hij het examen Docerend Musicus en in 2001 behaalde hij het Tweede fase diploma. Zijn orgeldocenten vanaf 1987 waren Véronique van den Engh, Jan Raas, Reitze Smits, Matteo Imbruno en Jan Welmens. Hij volgde verscheidene masterclasses en was prijswinnaar op het Sweelinck-concours in 2007.

Vanaf 2008 is hij als organist verbonden aan de kerk De Duif gelegen aan de Prinsengracht te Amsterdam. In opdracht van StadsHerstel Amsterdam, eigenaar van De Duif, werd het Smits-orgel uit 1862/1880 geheel gerestaureerd. Stephan van de Wijgert werd vervolgens aangesteld als vaste organist met als voornaamste taken: het organiseren van bespelingen bij verscheidene evenementen, in het bijzonder de serie "Zondagmiddag-Organconcerten in de Duif" die jaarlijks zo'n 25 concerten omvat.

De door Stephan van de Wijgert geïnitieerde evenementen die een bijzondere aandacht verdienen zijn die in het kader van "De Muze in Meervoud". Hier worden meerdere artistieke disciplines bijeen gebracht. De mogelijkheden om de rijkdom van het orgel in een bredere context beter tot zijn recht te doen komen en toegankelijk te maken voor een breed publiek worden hiermee onderzocht.

Solisten van de Koorschool Haarlem

De Koorschool is een bijzondere basisschool voor jongens en meisjes vanaf groep 5, waar naast de normale vakken veel aandacht wordt besteed aan een hoogwaardige muziekkopleiding van de leerlingen. Leerlingen van de Koorschool

krijgen 200 uur muziekles per jaar op school door vakspecialisten.

Het muziekonderwijs is primair gericht

op zang; iedere dag krijgen de kinderen lessen als stemvorming, solfège, algemene muziekleer en repertoirestudie. Daarnaast bespelen alle kinderen een muziekinstrument. Het is een kleine school met gemiddeld 65 leerlingen.

In 2003 werd het muzikale aanbod van de Koorschool uitgebreid met de *Soloklas*. Enkele jongens en meisjes uit groep 7 en 8 met een bijzonder vocaal talent worden hiervoor geselecteerd en opgeleid door stempedagoge Sarah Barrett. Zij krijgen wekelijks privé-les in solo zangtechniek en in repertoirestudie.

Voor de solo in Leonard Bernstein's *Chichester Psalms* zijn twee jongenssopranen uit de soloklas van de Koorschool St. Bavo in Haarlem geselecteerd.

Jan van Dijk

Het slagwerk in de *Chichester Psalms*, de *Coverntry Carol* en *God rest ye merry, Gentleman* wordt verzorgd door Jan van Dijk.

Sebastiaan Groeneveld (groep 7) is nog maar net begonnen in de soloklas en zingt ook in het Nationaal Jongenskoor. Sebastiaan zingt tijdens het concert in Haarlem.

Otto Meijerhof (groep 8) maakt sinds de herfst van 2011 deel uit van de soloklas. In september van dit jaar was hij te horen als solist bij de uitreiking van de Vredesprijs voor Kinderen in de Ridderzaal in Den Haag. Otto zingt tijdens het concert in Amsterdam.

Eerder zongen leerlingen van de soloklas bij grote uitvoeringen zoals *Elias* van Mendelssohn, *Saint Nicolas* van Britten en opera-producties van onder meer de Nederlandse Opera.

In de loop der jaren heeft een aanzienlijk aantal zangers uit de soloklas een zangopleiding gevolgd aan het conservatorium en is een carrière begonnen als professioneel zanger of zangeres.

Kamerkoor Vocoza & Sanne Nieuwenhuijsen
wensen u

fijne / gezegende * kerstdagen
en een voorspoedig 2014

* doorhalen wat niet van toepassing is.

HET PROMENADE ORKEST

Auf Flügeln
des Gesanges...

Professioneel, gemotiveerd en
ervaren begeleidingsorkest.

U boekt ons voor een
aantrekkelijk all-in bedrag.

Kon. Williamstraat 5 • 1502 RH • Zaandam
075 670 30 54 • info@hetpromenadeorkest.nl

www.hetpromenadeorkest.nl

Komende concerten

De volgende concerten van Kamerkoor Vocoza zijn op 21 en 22 juni 2014 in Haarlem en Amsterdam. Het programma draait om de vier elementen: lucht, water, vuur en aarde.

Blijf tot die tijd op de hoogte van ons wedervaren. Op Facebook houden we ook tussentijds contact!

facebook.com/vocoza